

אריה אסיאתוני

אלוף אוכלנאי

תפוצת המין:

מספר האריות האסייתים החיים בטבע מושער בכ-523 פרטים החיים בפארך הלאומי במדינת ישראל ועוד פרטים בפארך פאלפור-קונו [2] [במדינת גוג'ראט יעד גיר הגדולים בשמורה כגון: ביער גיר ניזון האריה האסייתי מהפרסתנים. שההוו פרדש ועוד מספר מיני אנטילופות. בשמורה הטבע יעד חזיר הבר, אייל הסمبر, האיל הנקוד נעלמו גיר האריות האסייתים הם טורפי העל וחסרי אויבים טבעיות (הטיגריסים משמורה זו). רוב מוחלט של אוכלוסיית האריות האסייתים היה על שטח של כ-1,412 ק"מ. שטחה הטבעי יעד גיר קרובה לאזורי המושבים בידי האדם, עובדה זו גורמת לעימותים רבים בין האדם לארייה.

זהו חלק מאזור תפוצת האריה האסייתי ההיסטורי. עד המאה ה- ארץ ישראל היו האריות האסייתים בארץ אך הם נכחדו עקב הציד שהונגן בהם או המאה ה-12-13 שהגיע בתקופה זו לארצה. בישראל נמצאו עדויות לאוכלוסייה גדולה על ידי הצלבנים בארץ ישראל ניזון האריה מפרסתנים גדולים כגון: של אריות שהיה באוצר אשקלון ועוד. האריה בארץ ישראל היה נפוץ הערד, הפרא הסורי, צבי מצוי, הרام הערבי ובסביבות החרמון בשומרון, יהודה, בנגב.

מאפיינים פיזיים ומרה:

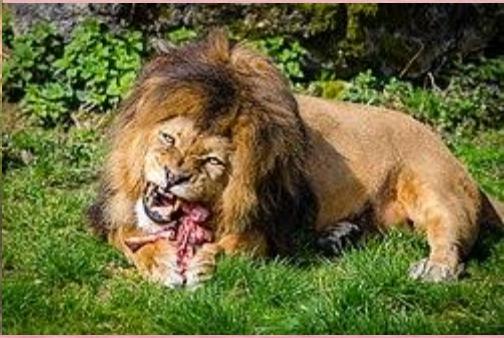
באופן חוץ ישנים הבדלים מינוריים בין תת-המינים השונים שימושים לרוב בצבא אורכה והšíיכות הגנטית. משקלם של זכרי האריה האסייתיים הוא כ-150–250 ק"ג ואילו משקל הנקבות הוא כ-120–182 ק"ג. אורך הגוף של האריה הזכר הוא כ-2.5–1.7 מטרים ואילו אורך גוףן של הנקבות הוא כ-1.4–1.75 מטר. גובה האריה הוא כ-75–105 ס"מ. צבע פרות האריה האסייתי היא כהה באופן יחסית לתת-המינים האפריקאים.

הבריאות המינית של הזכרים מאוחרת משל הנקבות והיא בגיל 5 שנים ושל הנקבות בגיל 4 שנים. תקופת הרבייה לא עונתית והוא נמשכת כל השנה. ההריון נמשך בין 100 ל- 119 ימים ומספר הולדים שנולדים בשגר נע בין אחד לשישה. תקופת ההינקות היא כ- 18–26 חודשים.

אפשר להבחין בין הארייה האסיטיתיל ארייה האפריקני לפי אורך רעמת הבطن של הזכר, לאסיטית יש רעמת בטן שחורה ואורכה יותר ולאפריקני יש רעמת בטן חומה וקצרה.

סיכום:

אוכלוסיית האריות האסיטיתים היא אחת ההצלחות של שימור תת-מינים בסכנת הכחדה נאמד מסוף האריות 1907 ועדית, אוכלוסייה זו גדלה מאוד ברבות השנים. בשנות האוכלוסייה נאמדה בכ- 411 פרטים 2010 האסיטיתים הפראים בכ- 13 פרטים ובשנת 2015 נאמד מסוף האריות עליה בהתמדה, ובמספרה שנערכה במאי 2015 באזורי הפארק הלאומי אוכלוסיית האריות שוערה בכ- 523 פרטים, הכולל: 109 במדינת גוג'ראט יער גיר למורות זאת עקב רביית שארים [2][3]. זכרים בוגרים, 201 נקבות בוגרות ו- 213 גורים בין האריות ישנה קרבה גנטית גדולה מאוד שמסכנת את האוכלוסייה ששרצה. כדי למנוע את הכחדת האוכלוסייה ששרצה ביער גיר העתיקו מספר פרטים לשמורה נוספת במרכזו הודי. בארגון גני החיים האירופאים הרבעת האריות האסיטיתים היא אחד מפרויקטיהם רבים ומוצלחים שדוגל בהם הארגון.

דוביים

מאפיינים פיזיים ומרהה

קצר, וכן חוש ריח חד במיוחד, שנאמד בפי כמה מאות לכל מיני הדוביים בעולם יש זנב בכל אחת, לדוביים חמישה טפרים. [דרוש מקור] הרגיש ביותר מחשש הריח של הכלב צפופה וסבוכה. מצמד כפות הרגליים שלהם. בנוסף, הם בעלי פרווה.

גוף של הדוביים גדול, וגפיהם חזקות מאד. הם מסוגלים לעמוד על שתי רגלייהם האחוריות. כפות רגליים רחבות, חרוטומם מוארך, אוזניהם קצרות ומעוגלות. לסתות הדוב חזקות, וכאשר הדוב משתמש בהן הן נסגרות בחזקה. טופריהם משמשים לתלישה, להפרה ולהטפה. הדוביים השחורים נמצאו כבעלי כושר ראייה צבעים, ונראה שגם לדוביים אחרים יש יכולת זו.

הDOB משתנה, והוא נע בין 32 ל-42. שני הדוב אין מותאמות להריגת מספר שניים למשל, ניביהם של מרבית חברי סדרת הטורפים ארוכים, הטרף, בשונה משינוי החתולאים ומהודדים, ומשמשים בין היתר להריגת טרוף. עם זאת, ניבי הדוביים קטנים יחסית, ומשמשים באופן טיפוסי להגנה או לשימושים אחרים. שינוים הטווחנות רחבות ושטוחות, ומשמשות לקירעתו ולטהינתו של מזון צמחי לחתיכות קטנות הנינגות לעיכול.

לDOB ארבע גפיים, אשר בסופו כולן נמצאים חמישה טפרים ארוכים וחדים. כפות רגליים לרוחה, חפירת וכורות אלו עשוויות לשמש לטיפוס על עצים, לפתחת קני טרמייטים מאורות, תפיסת טרפם, והגנה עצמית. יצוין כי לא כל מיני הדוביים יכולים לבצע את כל הפעולות המזוכרות. בזמן שרוב הטורפים נוטים לлечט על בהונותיהם בדרך שmagibra את בזמן תנועה, כובד משקלו. מהירתם, הדוביים הולכים על כפות רגליים, בדומה לאדם של הדוב מוטל על רגליו. עקביו נוגעים בקרקע. ידיו של הדוב משמשות לרוב לאיזון. מהירותם של דוביים קטנה יחסית לטורפים אחרים, אולם בזמן ריצה הוא יכול להגיע למהירות של 50 קמ"ש לערך.

פרונות הדוב צפופה, ארוכה וסבוכה. צבע הפרווה משתנה בהתאם למין הדוב, אך הצבעים בנוסף, צבעם של הדוביים עשוי להשתנות בין ווחום זהוב, קרם, לבן, הנפוצים הם שחור עשוי להיות שחור, חום, חום, פרטני המין עצמו. כך, לדוגמה, הדוב השחור האמריקני הם, או דוב המשקפיים אדמדם או שחור כחלחל. מספר מיני דוביים, כמו הדוב המלאי בעלי פרווה בהירה יחסית בחזה וסימנים על הפנים

(הבדלים בין הזוויגים) דויהצורתיות הזוויגית. הדוביים גדולים יותר מהנקבות זכרי משתנים בהתאם למין, אולם היא גדלתה אצל המינים הגדולים יותר. כך, זכר דוב קווטב

גודול יכול להיות בעל מסה הגדולה פי שניים מהנקבה, ואילו מסתם של הזוגים במינים של הדובים נעה בין 25 ל-40 שנים, אולם תוחלת חייהם. קטנים יותר דומה הרבה יותר היא גבואה יותר. הם מסוגלים לרווץ ולשחות היטב בשבי.

התנהגות:

למעט אמהות וגוריין ובמהלך עונת הרבייה. דובים מתקבצים, הדובים חיים לרוב בגוף דובים בקבוצות קטנות וזמן יותר רק כאשר המזון מרוכז באוזור קטן כאשר הדגים, מתקבצים באותו אזור בעונת נדידת דגי הסלמון באלהקה חומיים שוחים במעלה הנהר על מנת להגיע לאוזור הטלת הביצים. דובים אחרים חיים בגוף, אולם קיימים קשרים חברתיים רופפים. זכר ונקבה יכולים להיות במרחבים חופפים, כאשר כל זוג דוביים בני זוויגו לא יפלו לתחום תפוצתו. דובים זכרים צעירים בדרך כלל עוזבים את אם והם בשטחים אחרים, בעוד הנקבות הצעירות חיוט לעיתים קרובות בתחום שהופף בחלקו את שטח המהיה של אמותיהן.

דובים טריים אחר מזון בטריטוריות רחבות ידיים, ומתעדים בזוכרונם את פני השטח שבו הם טרים. הדוב משתמש בזיכרון המצוין כדי להגיע למקום שב עבר מצא בו שפע מזון. לשם תפיסת טרפם. היחידים היוצאים מכלל זה מרבית הדובים מסווגים לטפס על עצים הם דובי הקוטב וזכרים גדולים במיוחד של הדוב החום, שמשקלם הרב מכבד עליהם בטיפוס על העצים.

מוסוכנים, כמו מהמינים הגדולים במשפחה הדוביים, כמו דוב הקוטב ודוב הגרייזלי לאדם, במיוחד באזורי בהם התרגלו לנוכחות האדם. עם זאת, על פי רוב הדוב הוא בעל שקל להפחידו. ובכל זאת, הדוב עלול לתקוף באוצריות את מי שישcn את חיים ביישן. גורייו

רבייה:

תקופת הרבייה של הדובים היא קצרה מאוד. דובים מתרבים לרוב לאחר תקופת אי-הגורים נולדים חסרי שיניים, עיוורים וחסרי שיער. נקבת. פעילות, כמו תרדמת החורף הדוב החום מליטה בין גור אחד לשולשה גורים בכל המלטה, שבדרך כלל נשארים עם אם למשך שתי עונות מלאות. הגורים ניזונים מחלב אם עד שהם עוזבים אותה, אולם ככל שהם גדלים כך קטנה תדריות ההנקה, והם מתחילה למדוד לצד ייחד עם אם. הם יישארו בקרבתה במשך שלוש שנים לפחות ועוד אז הם לומדים איך לצוד ולמצוא לעצמם מחסה ועד שהיא תיכנס למחוזו ייחום חדש. הדובים מגיעים לבגרות מינית בגיל חמיש עד שבע שנים.

הדוב והאלב:

למרות גודלו של הדוב, הוא מסוגל לנوع מעבה העיר והשדות ללא השמעת רעש רב. הדוב נמנע מליצור קשר עם האדם, והוא בדרך כלל ערני לנוכחותו של

האדם לפני שהוא מודע לכך שקיים דוב בסביבתו. לעיתים רוחקות בלבד נתקלים בדוב. כאשר מאכילים דוביים, הדבר עלול להפיג את ביישנותם, עימות בין האדם לדוב יכול לקרות כאשר האדם וברק לסקן את חי' האדם מהו איום לגוריו הדוב, לדוב עצמו או למזונו. למעשה, בזמן מפגש עם דוב יש מהו איום לגוריו הדוב, לדוב עצמו או למזונו. למעשה, בזמן מפגש עם דוב יש לנו נקודות במספר צעדים, כמו הליכה איטית לאחור. מטיילים בשמורות מתבקשים לשמר את מזונם במיכלים אוטומטים היבט, כדי שהדוביים לא טבעו יריחו את המזון ויגיעו למקום. אמצעי יעיל להtagון נגדי דוביים הוא תרסיס מיוחד נגד דוביים, שאפקטיבי מאוד כלפי כל דוב, בשל הרגישות הרבה של אף של הדוב.

מאז ומתמיד ניצוד הדוב על ידי האדם, בשל פרוטו ו בשל שימושיו הרבים ביןיהם ריקוד, איגרוף ורכיבה על אופניים. הדוב הוא אחד מבעלי, כחיתת קראקס האהדים ביותר בגני החיות הקיימים.

בגלל כוחו הרב והיותו טורף-על בתרבות האנושית הדוב מהווים סמל לכוכב קרוויים על שם דוביים, בהם דחפור ד-9 מספר רכבי הנדסה קרבית דובי" בזכות עצמותו הרבה, וטנק הנדסה "המכונה בצה"ל משוריין. "גריזלי" המכונה אמריקני

ועמים ובתי מלוכה רבים אימצו אותו, אצל עמים עתיקים שימש הדוב כאל סמלם

- קרואה על שם הדובים שלה ודוב מופיע בסמלה בשוויץ העיר ברן.
  - בסמלו. ומדריך ושל הערים ברגן הדוב החום הוא סמלת הלאמוי של פינלנד
  - של מדריד הוא נראה שעון על עץ תות וכך גם בסמלת של קבוצת הcadrogel אטלטיכון מדריד.
  - בעקבות המרכז . הוא דב מאולף שבבלארוס סמלת של העיר סמרゴן.
  - הגadol לאילוף הדוביים שהוא שם במאה ה-17
  - ניו , של לואידיאנה הוא החיים הלאומית הדוב השחור האמריקני.
  - ומערב וירג'יניה מקסיקו
  - ומונטנה הוא החיים הלאומית של קליפורניה דוב גריזלי.

דוב חום סורי חילק מתחום תפוצתו של הדוב והיה בה תתי-המין בעבר הייתה ארץ ישראל. מצרי עתיק שנמצא בקברו של אחד השרים, המתאר הבאת מס דוב סורי נראת בתמוניה שטובע את מ-רת'נו לפרעעה. עדויות על דוביים בארץ ישראל ניתן למצוא כבר בתנ"ד הביטוי "כֶּלֶב שָׁפֹול בְּשִׁזָּה" (שמואל ב', יז,ח) הבא להציג את פראיות הדב וביוחד הדב מוזג כנשך יומן הדין של הנביא במלעגיו. בשעת צערו. בסיפור אלישע והדובים דוד הצעיר מזכיר לשאול את יכולותיו הטרומיות כשקטל דוב ואريا: "אם אתה-הארי גם-העדויות. כי-הה עבדך". הדוב הצליח לשורוד בארץ ישראל עד תחילת המאה ה-20

האחרונות המאושרות אודוט הימצאות הדוב בארץ הן של החוקרים הנרי בייקר, והגולן בית שאן, טריסטרם דיווח על דובים בגיא ליד טבריה. וארכנסט שמיין טריסטרם בשנת 1911 ושמיין ראה ככל הנראה את הפרט האחרון בדרום הר חרמון.

בוחשיים

לטוטו

אגטומאייה:

הנחשים, כשאר הקשקשאים, עתוים במעטה קשקשאים מהומר קרני, אשר אותו משלים מספר פעמים בתקופת חייהם. העור הישן נקרא "גְּשָׁל" (כד גם אצל חרקים). עקב התארכות גופם, איבריהם הפנימיים של הנחשים מוארכים, וגם האיברים הזוגיים סדריים אחד אחריו השני ולא זה לצד זה. בעזרה מערכת שרירים חזקה ומאה עד 400 חוליות מתפלל הנחש וכך מתקדם.

בעיקר זעוזעים בקרקע פנימית בלבד ולכון מסוגלים לשמשו לנחשים אוזן ואת רוב הצלילים אינם שומעים כלל. ראיית הנחשים גם היא אינה מיטבית. הנפלט, אשר מסוגלים להושך קריינה תחת-אדומה ישנים נחשים כמו העכברים מגופו של טרפ פוטנציאלי, באמצעות גומות היישה מיוחדות הממוקמות בין מפוחת ביותר, והוא חושם העיניים לנחיריהם. הנחש מוציאם הם בעלי חוש ריח הריח ומעבירם המרכז. הנחש מוציא את לשונו ואוסף את מולקולות הנמצאת בחוף העליון. איבר יעקבסון משדר את אותן "איבר יעקבסון" לריח למוח

נחש שראשו נערף מסוגל להגיב לגירויים ולהגיב עד כשעה ממועד עידפתו.

לדוגמה) – לטאות) באוזור שבו נמצא אגן הירכיים אצל שאר הקשקשאים נמצא הביב. הביב הוא חור שימוש את הקשקשאים הן כפתח המין והן להפרישות שתן וצואה. כשאר הקשקשאים, לזכר שני אברי מין.

או במינוח השגוי: 'בעל דם קר' (כשادر) נחשים הם פויקלותרמיים גופם תלויות במרקורי חיצוניים בשל טמפרטורת הזוחלים, ככלומר נhocה יחסית, ועל כן מוסתת באמצעותם התנהגותיים רמת מטבוליוזם בעיקר. כפועל יוצא מכך רמת פעילותם תלوية בטמפרטורת הסביבה; כשהטמפרטורה גבוהה מדי, רמת פעילותם לא תעללה אלא תרד, כיון שהם אינם פעילים בתנאים קיצוניים, כאשר בעלי החיים האקטואטרמיים.

נחשים גדלים ב מהירות עד התבגרותם, אך גידתם נמשכת גם לאחר ההתבגרות, במשך כל ימי חייהם, בדומה לבעלי חיים רבים שאינם יונקים. שאורכו עשוי להגיע עד גודל הנחשים הקיימים בימינו הוא הפיתון המרווח שמשקלה עשוי להגיע לכ- 10 מטרים, והכבד ביותר והוא אנקונדה כהה, מאובנים של טיטאנובואה נתגלו בקולומביה 1002009 קילוגרם. בשנת 2015 אורך נע בין 12 ל-15 מטרים ומשקלו היה למעלה מטון. סוג זה נחשב לנחש הגדול ביותר שהתגלה עד כה. ביולי 2015 התגלה מאובן נחש יוואן דופן והקדום ביותר שנמצא עד כה, בן 120 מיליון שנה, ולו 4 רגליים. ההשערה הייתה כי נחשים התפתחו מלטאות, ומהאובן מהויה שלב מעבר הוכיח כי נחשים התפתחו ביבשה, ולא המוכיחה זאת. מעבר לכך המאובן מהים, כפי שאולי היה ניתן להסיק מעצם קיומם של נחשיים.

רבייה:

הנקבה או באביב בדרך כלל בעונת קיץ נחשים מתרבים המושכים אליה את הזכרים. הזכרים מתלפפים סביב הנקבה משחררת פרומונין לא ברור כיצד בוחרת הנקבה את הזכר, אך "בתופעה הנקראת" (כדור הזדווגות לאחר מכון מתישראל אחד הזכרים מתחת לנקבה במקביל לה ומפרה אותה הנקבה מטילה בין 2 ל-100 ביצים, תלוי בזון הנחש. הביצים מוארכות, רכות ודקות. מיוחדת מן הביצים בעורצת שני לאחר חודש עד חודשיים בוקעים האבקועים אשר נושרת לאחר הבקיעה. בכמה מיני נחשים ישמרות (שנקראת שני הביצה). הנקבות את הביצים עד לבקיעתן בגוף ומשריכות את האבקועים שבו הטילה נקבת נחש פיתון 61 ביצים מבלי שהיא [3]בשנת 2012 התגלתה מקרה עם זכר. ביום היא מוחזקת בגין החיות לօאיויל שבקנטקי. המקרה התפרסם בחודש שאישר את הידע על סמך דגימות Linnean Society يولין באותה שנה בכתב העת בנחשים מעור הנחש. מדובר במקרה הראשון שהתגלה של רבייה בתולים.

נכתב כי נקבת הנחש יכולה לשמר את ביצי הזרע בגופה עד שבע [4] בתלמוד הבבלי.

הוונגה:

והגדולים שבהם (כמו, הקטנים שבנהשים אוכלים חרקים. הנחשים אוכלי בשאר תועדו נחשי אנקונדה שטרפו תניין עיר. וקפיברות, ניזונים אף מהזירים (האנקונדה הנחשים מעכילים את מזונם לאט, ולכн גם אוכלים לעיתים, בשל היותם פוקילותרמיים או כלת בממוצע אחת לשישה חודשים. רוחקות יחסית. האנקונדה החיה בדרום אמריקה לנחשים אין שני לעיטה ולכн עליהם לבלווע את הטרף בשלמותו. כדי להתגבר על לכך מכשול זה פיתחו רוב הנחשים אמצעי מיוחד: הנחשים פורקים את לסתותיהם שליהם ומאפשרים למזון גדול להיכנס. לאחר הכנסת מגדים מודלים את רוחב פתחת הפה המזון לגופם, מעדך שרירים מפותח מוחץ את הטרף ומחליף את שני הלויטה.

ישנם נחשים המתמחים באכילת ביצים ומשתמשים בתחבולות זו כדי לבצע את המלאכה. הם פורקים את לסתותיהם ומרחיבים את פיהם לגודל עצום. אז, הם משתמשים בחוליותיהם כדי לשבור את הביצה. את תוכן הביצה הם מעכילים ואות קליפה פולטים.

צ'ק:

את טרףם הם. נחשים משתמשים בשיטות ציד שונות ומגוונות כחתperfות והסואאה: מימותם בשתי דרכם מרכזיות

- המתה באמצעות ארס – הכשה.
- המתה באמצעות כריית הגוף על הטרף וחסימת דרכי הנשימה – חנק.

כ-400 מ בין 2,800 מיני הנחשים בעולם הם
ארפיים. ההשאלה נזשית בשתי דרכי:

1. נשיכה בשני ארס חלולות אשר קרוב לקצוותיהן ישנו חור דרך זורם הארס (כמו מזרק). לנחשים הארץים יש שני סוגים של שניינים: שניינים קבועות (בדומה לשני האדם) ושוניים ציריות אשר יכולות להתקפל בשעה שפיו של הנחש סגור. כאשר הוא פועל את פיו לקראת הכשה, הן נשלפות. נחשים בעלי שני ארס קבועות אינם מכישים אלא נושכים.
2. נשיכה בשני ארס אחוריות מרזביות אשר בהן חריצ בצורת מרצב לאורכה של השן. עם שניים כאלה הנחש צריך להחזיק את טרפו בזמן

ממושך יחסית כדי להבטיח כניסה פנימה. נחשים בעלי שינוי מרזביות נקראים נחשים תת-ארסיים או חצי ארסיים. אדם הנופל קרובן להכsha מצלי'ה בדרכן כל להיחלץ מהשניים האחוריות, ועל כן רוב התת-ארסיים לא נחשבים מסוכנים לבני אדם.

הארס מיוצר בבלוטות הארץ הנמצאות בראש הנחש. הוא מוזדר לשני הארץ כאשר ומינרלים, וזה גורם למספר מופעל לעילו לכך. הארץ הנחש מודרך בעיקר מhalbונים תוצאות קשות בגוף הקרבן. מטרתו העיקרית של הארץ היא לשתק את הקרבן או את הטרף, אולם הוא גם מתחילה את ההליך העיכול מבפנים כאשר הוא מס את האיברים החיוניים (כלוי דם וכו'). הגוף נכנס להלם והכלויות עלולות לקרוס תחת עומס הרעלים. הארץ מוחדר בנשיכה או הכsha השינויים אל רקמה או שריר ומתפשט בגוף של הקרבן, יש נחשים אשר ארסם פוגע במערכת העצבים. באמצעות מערכת הלימפה של הטרף ולהשפעה ישירה על רקמות הריאה וייש אשר גורמים לפגיעה במחזור הדם ומציפים את ריאותיו. במקרה זה הטרף ימות מהנק, הרעלת דם או שטפי דם פנימיים וטיבוכים הנובעים מכך.

יש מיני נחשים אשר משתמשים בארס גם כדי לנטרל את אויביהם ללא הכsha וללא נחש זה מתיז הארץ אל עיניו של המאיים. קוברה יורקת, מגע ישיר כלל, כמו למשל עלייו, הארץ מנטרל מיד את ראיית הפולש או הטרף. בmagic עם העיניים, הארץ עלול הארץ מותן כאשר הנחש מכועץ את השדריר המקיף את בלוטת הארץ. לגורום עיוורון במהירות ותוך כדי כך ניתן הארץ דרך בלוטת הארץ אל השינויים החוצאה, למרחק של מספר מטרים.

השאלה:

נוחים ההורגים את טרפם בחנק הם נחשים שאינם ארסיים. נחשים אלה כורדים עצם סבב טרפם בתנועה מהירה ולוחצים על בית חזחו כך שלא פעם שהוא מוציא אויר הם מהדקים את לחיותם ויוציאים מעב חנק עיל שבסופו של דבר מביא למוות הטרף. הנחש חונק את טרפו עד שהוא מפסיק לחוש בדפק הטרף. הפסקת הנשימה לבדה אינה משמשת אבחנה, כי אילו היה הנחש מפסיק לחונק את הקרבן בשלב זה, ייתכן שהוא חי יותר לנשומם באמצעות אכילתנו, דבר שהיה מסכן את הנחש. הפסקת הדפק היא אבחון מהימן יותר למותו של הטרף. סברה אחרת, הנעשית מקובלת יותר בקרב חוקרי זוחלים, גורסת שלפחות חלק מנגשי החנק (ביניהם האנקונדה) מביאים למוות טרפם בגופו ולהפסקת הדרך אחרת: הלחץ החוק המופעל על הטרף גורם להסימת כלי הדם. הזורימה הסדירה של הדם. בתוצאה מכך, הטרף מת מודום לב

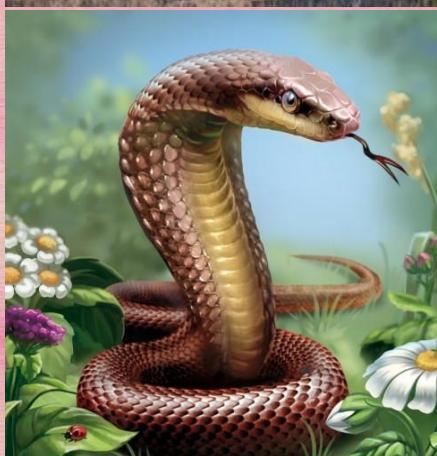
ஓיאיבים:

לנוחים שבטען יש לא מעט אויבים. אחד מהם, לדוגמה הוא האדם, אשר צד אותם שאף פיתחה עמידות, גידית הדבש, החתול, בשבייל דופמן. חוץ ממנם חיוויי פיתחו חסינות לארס והגמיה הקיפוד. קוברה לדעלי נחשים מהמסוכנים כפתן.

וקוברה. האויב הגדול ביותר הוא ממכה : ולנחשים מסווגנים אף יותר כגון הצפעים בכל הנראה נחשים אחרים.

הபוץ:

בעולם קיימים כ-300, 2 מיני נחשים מהחולקים ל-15 משפחות ופרוסים על כל הנחשים מעדיפים ארצות חמימות. בארץ שבחן היישות למעט אנטארקטיקה רוב הנחשים חיים ביבשה, אולם ישם גם . החורף קר מדי הם ננסים לתרדמת חורף נחשניים החיים בים. נחשים ארסיים מאוד לדוב, אולם אינם תוקפניים. הנחש שארכו עד לעשרה מטרים וכי בדרום מזרח אסיה, הגדל ביותר הוא פיתון מרושת (Leptotyphlops carlcae), ואילו הנחש הקטן ביותר הוא נחשיל ברבדוס באים הקרייביים. בעשרה סנטימטרים והתגלה בשנת 2006 באי ברבדוס

שועל מצור:

השועל המצוי הוא טורף קטן ממשפחת הכלביים צבעו זהוב-כתום עד חול, חרטומו מחודד, זנבו ארוך וshort וקצתו לבן ניזון ביונקים קטנים, חרקים, עופות וזוחלים. אוכל נפוץ בכל חלקי הארץ. גם פירות ותרכופות נראתה בישובים ניזון משאריות האדם.

השועל והחסידה / ממשליה לה-פונטיין

פעם ה zwein השועל לסעודה את שכנתו ארוכת המקור, חסידה.

השועל, כריגיל, לא עשה הכנות, לא הקדיש לאורחת הרבה מחשבות.

וכמו בכל יום, מדי ארוכה, הוא הגיע את האוכל בצלחת שטוחה.

החסידה טעמה רק שני פרורים, כי לה מתאימים רק כלים עמוקים.

נעלבת החסידה וסתלקה רעבה. עוד אחזר לשועל", היא אמרה בלביבה".

שלחה החסידה לשועל הזמנה לבוא לביתה לאורכה דשנה.

היא הכינה לכבוד השועל צלי בשר
אר אבוי!!
הצל הוגש בכלי ... גבוה וצר.

מוסר-השלל:
אם איןך מכבד את חברך,
אל תצפה שהוא יכבד אותך!

השועל והכרם

כאשר יצא מבטן אמו ערום ישוב שמה" (קה' ה, יד)" לשועל שמצא כרם מסוויג (מגודר) מכל פינוטיו - היה שם נקב אחד, ובקש ... להיכנס בו ולא היה יכול. מה עשה? צם שלושה ימים עד שכח ותשש ונכנס באותו נקב ואכל ושםן. רצה לצאת ולא יכול לעبور כלל. חזיר וצם שלושה ימים אחרים עד שכח ותשש וחזר איך שהיה ויצא. כאשר יצא היה הופך את פניו להסתכל בו ואמר:

כרם כרם, מה טוב אתה ומה טובים הם הפירות שבתוכך וכל מה שיש ברק יאים ומשובחים, ברם מה הנאה ממך? כמו שבן האדם ניכנס לתוךך כך הוא י יצא. כך הוא העולם הזה.

תנן זהוב

תפוצה:

ודרום מזרח במערב ועד להודו ומאזור הבלקן תפוצה עולמית: מזרחה אירופה נפרץ בעיקר. התן הוא המין המ מצוי ביוטר מבין משפחות הכלביים, בمزורה. בישראל אסיה באזוריים צחיחים התנים. ובמדבר יהודה בצפון הארץ ומרכזו, אך נמצא גם בדרום הנגב שוכנים בסבך צמחייה ליד מעיינות. התנים נפוצים מאוד בסביבת האדם, סמוך למושבות ובעיקר בקרבת מושבים ליד מצברים פגירים של תרגולות המושלכים על ידי הלולנים.

תיאור:

קצר יחסית, וקצחו כתום צהוב. התן הוא כלב בגודל בינוני וצבעו חום זהוב-אפרפר ושחור. על החזה יש כעין מפית לבנה, שצורתה מיוחדת לכל פרט ועל פיה ניתן לזהותו. ראשו של הזכר רחב מראש הנקבה, ועל עורפו יש רעמת שיער שחורה. הנקבות לרוב בהירות יותר. משקלו של התן נע בין 5 ל-12 ק"ג (ק"ג במוצע).

ארגון חברתי ופעילות:

ששתהה כ-1 קמ"ר. הטריטוריה מסומנת בשתן, התן חיו בזוגות כשלכל זוג טריטוריה גלים, שריטות בקרקע וקளות. לעיתים הצעירים נותרים עם הוריהם ויעזרים להם לטפל בגורים, וכשהמזון מצוי בשפע יכולות להיווצר כך להקות קטנות. התן פעיל בלילה, אך גם בשעות הבוקר המוקדמות ואחרי הצהרים. התן טורף לרוב חיות קטנות (מכרסמים, נצפו טורפים גם עופות וזוחלים), אך ניזון גם מפגרים. התנים ברמת הגולן ועגורים ובעמק החולה ניזונים גם מעופות מים כמו שקנאים עופרי צבאים. התנים מנהלים אורח חיים מונגמי, הם טריוטרייאליים בעיליל ותחומים את נחלתם על ידי עשיית צרכים בגבולותיה. הזוג צד בלבד או נפרד. לעיתים הוברים מספר זוגות כדי לצוד בעל חיים גדול ממדים.

יחסים גומליים עם האדם:

בקרבת מושבים וקיבוצים נהגה התן מכמות גדולה של עגלים ותרגולות למאכל וכך עלול לגרום לנזק רב לחקלאים המגדלים, שננסים לעיתים להרעליו. בנוסף, התן עלול במקרים נדירים לגרום לכבלת.

עשרות את מחלת הכלבת פוזרו על ידי משרד החקלאות בנסيون להדבר **1964** בשת אלפי אפרוחים מורעלים, כתוצאה לכך נגעה אוכלוסיית התנים בארץ באופן קשה חתולי, גמיות, שועלים, ביתר. יחד עם התנים הושמדו מהרעלת ישירה גם זאבים ועוד טורפים. בעלי חיים נוספים הורעלו מהרעלת גMRI מדבר, חתולי בר, ביצות לדוגמה עופות דורסים שניזונו מפגרים הורעלו מנבלות הטורפים). בעקבות (**2**) משנית שגרמו, וחוגלות ארנבות, הייעלמות הטורפים, חל ריבוי גדול באוכלוסיות מכרסמים לחקלאות נזקים קשים מאוד שגרמו התנים לפני מבצע הדברה. לפיכך חdal משרד החקלאות מלנקוט בשיטת הרעלת המוניות זו. אף על פי כן, הרשות עודנה פועלת לדילול אוכלוסייה התנים בישראל, שצפיפותם בארץ היא מוגבהת בעולם; בשנת 2015, למשל, נרו בהיתר בישראל יותר מ-2,300 תנאים. מטרתו של הדילול היא בעיקר למנוע [3][2] נזק לחקלאים.

שבו ונצפו תנאים זהובים באזורי פארק הירקון בסוף העשור הראשון של המאה ה-21 ובני אדם מספר התנים בפארך הוא כשלושים פרטימ. הם ניזונים בעיקר מאשפה המאכילים אותם, ועל כן אוכלוסייתם משגשגת. לאחר תלונות של חלק מתושבי השכונות החלה לנסות ללווד את רשות הטבע והגנים, ובתל אביב הצמודות לפארק ברמת גן התנים ולהעבירים לאזורים פחות מיושבים, אך בעקבות התנגדותם לפועלות זו היא [5][4] הופסקה.

